

Dabīgā sporta zāliena kopšanas biežāk uzdotie jautājumi

1. Kāds ir kvalitatīva, standartiem atbilstoša futbola laukuma pīrāgs?

- zāliens;
- 150mm auglīgā slāņa maisījums (85% mazgāta smilts 0-2mm un 15% kūdra);
- 100mm rupja smilts;
- 100mm sīkšķemba (frakcija 2-8mm);
- Laukuma drenāžas caurule d110 SNB bez ģeotekstila. Solis starp drenāžas caurulēm 5-6m.

2. Kāpēc svarīgi izbūvēt atbilstošu futbola laukuma pīrāgu?

Pareiza laukuma pīrāga izvēle ir kritiski svarīga. Smilts materiāli ir svarīgi, jo tas nosaka to, cik stabils ir laukums, kādas būs tā drenāžas īpašības, zāliena iesakņošanās laukumā un to kā tiks uzņemts mitrums un barības vielas, kas veicinās zāliena augšanu.

3. Kāpēc ir nepieciešama automātiskā laistīšanas sistēma?

Ūdens ir būtisks faktors zāliena augšanai, līdz ar ko laistīšanas sistēma ir kritiska laukuma infrastruktūras sastāvdaļa un ir nepieciešama, lai laukumu būtu iespējams laistīt sausu periodu un karstuma viļņu laikā. Automātiskā laistīšanas sistēma nodrošina, ka tā nosedz 100% futbola laukumu, kas nozīmē ūdens vienmērīgu nodrošināšanu.

4. Vai automātisko laistīšanas sistēmu var izbūvēt uz esoša futbola laukuma?

Jā! Sistēmas izbūve aptuveni 2 nedēļas. Pēc izbūves laukumu var izmantot pēc 2 nedēļām.

5. Kas jāņem vērā izbūvējot automātisko laistīšanas sistēmu?

Automātiskās laistīšanas sistēmas izbūvei nepieciešams nodrošināt:

- Ūdens ņemšanas vietu (dabīgā ūdens ņemšanas vieta (upe, dīķis u.c.); spice vai dziļurbums, pilsētas ūdens);
- 63-90mm ūdens cauruli līdz futbola laukumam;
- Ūdens sūkņa darba spiedienu ne mazāk kā 5bar (bari);
- Ūdens patēriņu ne mazāk kā 14m³/h.

6. Kādas ir minimālās sporta zāliena kopšanas operācijas?

- Maksimāli regulāra pļaušana (min 2x nedēļā),
- Laukuma laistīšana un laistīšanas biežuma ievērošana,
- Laukuma mēslošana (2-4 reizes gadā),
- Laukuma miglošana pret pelējumu (pirms ziemas sezonas),
- Laukuma smiltošana (vasaras vidū),
- Laukuma aerācija (vasaras vidū).

7. Kas ir jāņem vērā pļaujot sporta zālienu?

Laukums jāpļauj regulāri savā augstumā (2,5-3 cm). Nodrošināt zāles pļāvēja asmeņu regulāru asināšanu. Laukumu nedrīkst pļaut, kad uz tā ir sausuma pleķi un ir jāveic laistīšana. Gadījumā, ja ir izlaista pļaušana, tad nākamās pļaušanas reizē jāpārlicinās, ka netiks nopļauts vairāk kā 1/3 no zāles stiebra garuma. Pļaušanu veic arī pirms ziemas sezonas.

Dabīgā sporta zāliena kopšanas biežāk uzdotie jautājumi

8. Kas ir jāņem vērā laistot sporta zālienu?

Laistīšanas biežums ir atkarīgs no laukuma pamatnes filtrācijas un augsnes mitruma. Nepieciešamais augsnes mitrums ir 20-30%. Mitruma mērītājs ir nopērkams būvniecības veikalos (aptuvenā cena EUR 25,-). Laukumu nedrīkst pārļautīt! Mitruma mērījumus veikt visā laukumā un laistīšanu veikt atbilstoši mērījumiem.

Ja mitruma mērinstruments nav pieejams, tad laukumu nelaista, kamēr nav parādījušies sausuma pleķi. Kad sausuma pleķi ir parādījušies, tad laukumu laista 2-3 naktis pēc kārtas laika posmā no plkst. 22:00-06:00.

9. Kas ir jāņem vērā mēslojot sporta zālienu?

Laukums jāmēslo 3 reizes gadā - pavasarī, vasarā un rudenī. Pavasarī un vasarā vairāk slāpekļa (N) saturošu mēslojumu, rudenī slāpekli (N) samazina. Mēslošana jāveic pirms lietus vai laistīšanas. Neveikt mēslošanu, kad zāliens ir izdedzis! Mēslošanu jāveic ar mēslojuma kaisītāju (neveikt ar rokām). Mēslošanu veic vienmērīgi visā laukumā (sākumā vienā virzienā, pēc tam šķērsām). Optimālā pavasara un vasaras N-P-K proporcija ir 100-12-80 (10-1,2-8).

10. Ko nozīmē smiltošana? Kad un cik bieži tā jāveic?

Smiltošana ir nelielu laukuma iesēdumu, bedrīšu aizpildīšana/korekcija. Smiltošanu veic atkarībā no laukuma noslodzes. Lielas noslodzes laukumos smiltošanu veic 2 reizes sezonā. Smiltošanu veic tikai sausā, saulainā laikā (jūnijs - augusts). Smiltošanai izmanto mazgātu smilti (frakcija 0-3mm).

11. Sporta zālienā ir nezāles (pieneses, ceļmallapas, baltais āboliņš). Ko darīt?

Nezāļu likvidēšanu var veikt lokāli tās izravējot. Lielākas platības var miglot, izmantojot sertificētus herbicīdus un sertificētus pakalpojuma sniedzējus. Miglošanu pret nezālēm veic jūlija mēnesī, sausos laika apstākļos un ne biežāk kā reizi 2 gados. Pirms miglošanas zāli nepļaut vismaz 2 dienas.

12. Kā sagatavot sporta zālienu ziemas sezonai?

Pirms ziemas sezonas sporta zālienu turpināt pļaut, ievērojot zāles stiebru augstumu 3cm. Pirms ziemas sezonas ieteicams veikt sporta zāliena miglošanu pret slimībām, izmantojot sertificētus sistēmas iedarbības fungicīdus un sertificētus šāda pakalpojuma sniedzējus.

13. Ko darīt ar sportistu radītajiem bojājumiem sporta zālienā?

Pēc sporta nodarbībām bojātās vietas labo ar speciālu zāles kapli, no visām pusēm piekaplējot ("aizvelkot"). Lielākus bojājumus aizpildīt ar smilts/kūdras un zāles sēklas maisījumu (proporcijas uz spaini 80/20 un 10 saujas sēklas).

14. Kas jāņem vērā iegādājoties sporta zāliena sēklas?

Iegādājoties zāles sēklas obligāti pievērst uzmanību sastāvam! Nepieciešams 90% Pļavas skarene (*Poa pratensis*) un 10% Ganību airene (*Lolium perenne*). Neizmantojot lauksaimniecībai izmantojamās Pļavas skarene un Ganību airene.

Dabīgā sporta zāliena kopšanas biežāk uzdotie jautājumi

15. Kāda ir minimālā sporta zālienu kopšanas tehnika?

- Zāles pļāvējs ar savācējgrozu,
- Zāles kaplis,
- Minerālmēsļu kaisītājs,
- Dārza rokas instrumenti (grābekļi, ķerras, lāpstas u.c.),
- Augsnes mitruma mērītājs,
- Laukuma līniju marķēšanas iekārta.

16. Beidzoties ziemas sezonai, kad var atsākt intensīvus sporta nodarbības uz zāliena?

Pavasārī nodarbības var atsākt, kad vidējā diennakts gaisa temperatūra ir sasniegusi 10 °C, uz laukuma nav ūdens, ir veikta pavasara mēslošana un jau vismaz vienu reizi zāliens ir nopļauts.

17. Kā zāliena kvalitāti ietekmē darbības uz futbola laukuma ziemā (slēpošana, sniegavīru celšana)?

Laukumu ziemas sezonā izmantot aizliegts. Veicot jebkādas darbības uz sniega, tas tiek pieblīvēts tādā veidā caursalšana ir dziļāka un stipri tiek bojātas auga šūnas. Rezultātā augs iet bojā un pavasarī tiek novērots dzeltens zāliens.

18. Nelielu ieplaku izlīdzināšanas varianti.

Nelielu ieplaku izlīdzināšanai (līdz 30mm) tiek izmantota līdzīga sastāva smiltis kāda ir uz esošā laukuma. Smilti izlīdzina ar metāla sietu. Dziļāku ieplaku izlīdzināšanu veic lokāli, veicot griezumus zālienā un ar smiltis papildināšanu zem tā.

19. Kā cīnīties ar kurmju rakumiem?

Kurmji mīt tur, kur tiem ir barība (sliekas, kāpuri). Cīņai ieteicams izmantot kurmjā lamatas.

20. Vai futbola laukuma nelīdzenumu izlīdzināšanai var izmantot rulli?

Nelielu pauguru, kā piemēram, kurmju rakumu izlīdzināšanai ruļļa izmantošana ir pieļaujama, taču lielāku nelīdzenumu/ieplaku izlīdzināšanai izmanto smiltošanu.

21. Dabīgā sporta zāliena kopšanas, uzturēšanas un izbūves pakalpojumu sniedzēji.

LFF sadarbības partneri:

- SIA «Modo Golf», Māris Tīle - mob.tālr.: 26379980, epasts: maris.tile@modogolf.lv
- SIA «Ainavists», Mārtiņš Šternbergs – mob.tālr.: 29244329, epasts: martins@ainavists.lv